

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 13ης Νοεμβρίου 1979 *

Στην υπόθεση 25/79,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Cour de cassation της Γαλλίας (τμήμα εκδικάσεως κοινωνικών υποθέσεων) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του Πρωτοκόλλου της 3ης Ιουνίου 1971 για την ερμηνεία από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου μεταξύ

Sanicentral GmbH, Saarbrücken (Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας),

και

René Collin, Still (Γαλλία),

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την εφαρμογή των άρθρων 17 και 54 της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους H. Kutscher, πρόεδρο, A. O'Keefe, A. Touffait, προέδρους τμήματος, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, Mackenzie Stuart, G. Bosco, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: F. Capotorti
γραμματέας: S. Neri, εισηγητής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

(το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

- 1 Με απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 1979, η οποία περιήλθε στη γραμματεία στις 12 Φεβρουαρίου 1979, το Cour de cassation της Γαλλίας (τμήμα εκδικάσεως κοινωνικών υποθέσεων) υπέβαλε στο Δικαστήριο, δυνάμει του Πρωτοκόλλου της 3ης Ιουνίου 1971 για την ερμηνεία από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (στο εξής αποκαλούμενη η Σύμβαση), προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία των άρθρων 17 και 54 της εν λόγω Συμβάσεως που τέθηκε σε ισχύ, σύμφωνα με το άρθρο της 62, την 1η Φεβρουαρίου 1973.

Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ Γάλλου εργάτου κατόικου Γαλλίας και γερμανικής εταιρίας που τον είχε προσλάβει για να εργασθεί στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, εκτός οποιασδήποτε εγκαταστάσεως, αφορώσας τη λύση — στις 8 Δεκεμβρίου 1971 — συμβάσεως εργασίας που περιελάμβανε ρήτρα απονομής δικαιοδοσίας σε γερμανικό δικαστήριο.

Η εν λόγω σύμβαση εργασίας είχε συναφθεί στις 27 Οκτωβρίου 1971, ενώ η αγωγή ασκήθηκε στις 27 Νοεμβρίου 1973.

- 2 Ενόψει αυτής της καταστάσεως, το Cour de cassation θέτει το ερώτημα αν η ρήτρα απονομής δικαιοδοσίας έχει εφαρμογή στις συμβάσεις εργασίας που έχουν συναφθεί προ της Συμβάσεως, ή αν, «στο μέτρο που οι διατάξεις αυτής ενδιαφέρουν την προστασία των μισθωτών εργαζομένων, αφορούν την ίδια την ουσία των συμβάσεων και δεν πρέπει να έχουν αποτέλεσμα παρά για τις μεταγενέστερες συμβάσεις εργασίας»: έτσι, το Cour de cassation υπέβαλε το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Πρέπει, κατ' εφαρμογή του άρθρου 54 της συμβάσεως των Βρυξελλών, να θεωρούνται εφεξής νόμιμες βάσει του άρθρου 17 της εν λόγω συμβάσεως, όταν η δίκη εγέρθηκε μετά την 1η Φεβρουαρίου 1973, οι ρήτρες δικαιοδοσίας οι οποίες, περιλαμβανόμενες σε σύμβαση εργασίας συναφθείσα πριν από την 1η Φεβρου-

αρίου 1973, θα θεωρούνταν άκυρες από την ισχύουσα εκείνη την εποχή εσωτερική νομοθεσία, χωρίς σχετικώς να έχει σημασία η ημερομηνία των συμβάσεων των διαδικών ούτε η ημερομηνία εκτελέσεως αυτής;»

- 3 Όπως προκύπτει από αυτό το ερώτημα, το Cour de cassation ορθώς δέχεται ότι το εργατικό δίκαιο αποτελεί τμήμα του ουσιαστικού τομέα της Συμβάσεως και ότι οι διαφορές εκ συμβάσεως εργασίας, συναφθείσες μετά την 1η Φεβρουαρίου 1973, υπάγονται σ' αυτή τη Σύμβαση και ιδίως στο άρθρο 17 περί παρεκτάσεως της διεθνούς δικαιοδοσίας.
- 4 Δεδομένου ότι η σύμβαση εργασίας λύθηκε στις 8 Δεκεμβρίου 1971 και ότι η αγωγή ασκήθηκε στις 27 Νοεμβρίου 1973, επομένως μετά τη θέση σε ισχύ της Συμβάσεως, το Cour de cassation θέτει ωστόσο το ζήτημα του περιεχομένου του άρθρου 54 της Συμβάσεως που ορίζει ότι «οι διατάξεις της παρούσας Συμβάσεως εφαρμόζονται μόνο στις αγωγές που ασκούνται μετά την έναρξη της ισχύος της καθώς και στα δημόσια έγγραφα που εκδίδονται μετά την ημερομηνία αυτή» και θέτει το ερώτημα αν η ρήτρα απονομής δικαιοδοσίας που περιλαμβάνεται στη σύμβαση εργασίας, η οποία μπορούσε να θεωρηθεί κατά τη γαλλική νομοθεσία πριν από την 1η Φεβρουαρίου 1973 ως άκυρη, ισχυροποιείται κατά την ημερομηνία της θέσεως σε ισχύ της Συμβάσεως.
- 5 Πρέπει να δοθεί απάντηση σ' αυτό το ερώτημα αναφέροντας, αφενός, ότι η Σύμβαση δεν αφορά τους κανόνες ουσιαστικού δικαίου και, αφετέρου, ότι δεδομένου ότι η Σύμβαση είχε την πρόθεση να προσδιορίσει τη δικαιοδοσία των δικαστηρίων των συμβαλλομένων κρατών, εντός της ενδοκοινοτικής έννομης τάξεως, σε αστικές υποθέσεις, οι εφαρμοστέες στις οικείες υποθέσεις εσωτερικές διαδικαστικές νομοθεσίες αποκλείονται από τα θέματα που ρυθμίζει η Σύμβαση προς όφελος των διατάξεων αυτής.
- 6 Η γραπτή ρήτρα απονομής δικαιοδοσίας, η περιλαμβανόμενη σε σύμβαση εργασίας αποτελεί, από τη φύση της, επιλογή δικαιοδοσίας η οποία στερείται εννόμου αποτελέσματος, εφόσον δεν έχει γίνει έναρξη δίκης και δεν συνεπάγεται αποτελέσματα παρά την ημέρα κατά την οποία κινείται η διαδικασία.

Πρέπει, επομένως, να ληφθεί υπόψη αυτή η ημερομηνία για την εκτίμηση του περιεχομένου της εν λόγω ρήτρας ενόψει του εφαρμοζόμενου σ' αυτή την εποχή κανόνα δικαίου.

Δεδομένου ότι η αγωγή ασκήθηκε στις 27 Νοεμβρίου 1973, η Σύμβαση είναι αυτή που εφαρμόζεται δυνάμει του άρθρου της 54.

Όπως, πράγματι, προκύπτει από αυτό το άρθρο, η μόνη αναγκαία και επαρκής προϋπόθεση για την εφαρμογή του συστήματος της Συμβάσεως επί διαφορών, σχετικών με έννομες σχέσεις που έχουν δημιουργηθεί πριν από τη θέση σε ισχύ της Συμβάσεως, συνίσταται στο να ασκηθεί η αγωγή μετά από αυτήν την ημερομηνία, πράγμα που συμβαίνει στην προκειμένη περίπτωση.

- 7 Κατά συνέπεια, πρέπει να δοθεί στο υποβληθέν από το Cour de cassation της Γαλλίας (τμήμα εκδικάσεως κοινωνικών υποθέσεων) ερώτημα, η απάντηση ότι τα άρθρα 17 και 54 της Συμβάσεως των Βρυξελλών της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις έχουν την έννοια ότι, στις αγωγές που έχουν ασκηθεί μετά τη θέση σε ισχύ της Συμβάσεως, οι ρήτρες διεθνούς δικαιοδοσίας, οι συνομολογηθείσες στις Συμβάσεις εργασίας που έχουν συναφθεί πριν από αυτή τη θέση σε ισχύ, πρέπει να θεωρούνται ισχυρές, ακόμα και στην περίπτωση κατά την οποία θα θεωρούνταν άκυρες κατά τους ισχύοντες κατά τη σύναψη της συμβάσεως εργασίας εθνικούς κανόνες.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί του υποβληθέντος, με απόφαση της 10ης Ιανουαρίου 1979, από το Cour de cassation (τμήμα εκδικάσεως κοινωνικών υποθέσεων) ερωτήματος, αποφαινεται:

Τα άρθρα 17 και 54 της Συμβάσεως των Βρυξελλών της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις έχουν την έννοια ότι, στις αγωγές που έχουν ασκηθεί μετά τη θέση σε ισχύ της Συμβάσεως, οι ρήτρες διεθνούς δικαιοδοσίας, οι συνομολογηθείσες στις Συμβάσεις εργασίας που έχουν συναφθεί πριν από αυτή τη θέση σε ισχύ, πρέπει να θεωρούνται ισχυρές, ακόμα και στην περίπτωση κατά την οποία θα θεωρούνταν άκυρες κατά τους ισχύοντες κατά τη σύναψη της συμβάσεως εργασίας εθνικούς κανόνες.

Κρίθηκε από το Δικαστήριο στο Λουξεμβούργο στις 13 Νοεμβρίου 1979.

Kutscher

O'Keefe

Touffait

Mertens de Wilmars

Pescatore

Mackenzie Stuart

Bosco

SANICENTRAL KATA COLLIN

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 13 Νοεμβρίου 1979.

Ο γραμματέας
A. Van Houtte

Ο Πρόεδρος
H. Kutscher